

□ Bled spet filmsko □ prizorišče

BLED JE BIL v minulih dneh pravo filmsko prizorišče. V zadnjem času sta snemali v tamkajšnjih »ateljeh« dve nemški filmski ekipi, ena iz Münchna, druga pa iz Stuttgarta.

Snemali pa so tudi drugod: v Stari Fužini, v Ribnem, v Lescah. V Kazini je filmska skupina MUZIKHAUS iz Münchna postavila nočno zabavišče, festivalno dvorano pa so v teh dneh spremenili v strojepisnico. Prva skupina je posnela na Bledu velik del filma DIE LIEBE IN TIROL. Piran film iz Stuttgarta pa je v teh dneh posnel v Kazini in v ateljeju festivalne dvorane del zabavne glasbene komedije APARTMAN ZAUBER. Doslej se je skupina z delavci in tehničnimi strokovnjaki Filmservisja Ljubljana mudila v Piranu, za tem pa bodo nadaljevali s snemanjem še v nekaterih drugih krajih.

Zadnje prizore so na Bledu posneli v ponedeljek zvečer. Znani mladi nemški filmski igralec REX GILDO je igral razvajane mladeniča, ki se napoti iz Nemčije v Italijo z namenom, da se izživlja v zabavah ter dogodivščinah. Za svoje avanture išče podjetno tajnico, pri tem pa v neki strojepisnici naleti na skupino mladih mikavnih deklet — daktilografk, jih zabava in jim prepeva. V tem prizoru so sodelovale tudi članice baletne skupine iz Ljubljane.

Veseli sprejem

Zelo nevsakdanji sprejem so na letališču v Barceloni pripravili znani italjanski filmski igralci Claudiji Cardinale. Njo sta na letališču sprejela dva slona znamenitega cirkusa Althoff in dva majhna klovna. Na sprejemu so bile tako rekoč vse glavne osebnosti novega filma, ki ga bo lepa Italjanka posnela skupaj z režiserjem Samuelom Bronstonom v Španiji. Film bo dobil naslov »Cirkuski svet«. Razen Claudije Cardinale bosta v njem nastopila oba slona in oba prtljika klovna.

Umetne ledvice

Bolnikom, ki imajo pokvarjene ledvice, bodo vsadili umetne

POLETI 1961 leta so začeli v bolnišnici Seattle v ZDA z raziskavami umetnih ledvic. Na čelu skupine je bil profesor Belding Scribner. Ta je izumil posebno napravo, ki nadomšča bolne ledvice.

Do sedaj je veljalo pravilo, da bolnikom z uničenimi ledvicami ni pomoči. Smrt je bila slej ko prej nujna. Z infekcijami, zastrupitvami in poškodbami si lahko ledvice tako močno uničimo, da njihova funkcija odpove (čiščenje strupenih snovi, ki pridejo v kri in odvajanje v seč). Vse te snovi se pri obolelih ledvicah zbirajo v krvi in ne odteka v seč. Bolnik umre zaradi zastrupitve krvi.

Umetni nadomestek za ledvice se lahko vsadi samosprecej težko operacijo. Na podlaktu mu v žile vstavijo plastične cevke, ki jih nosi vedno s seboj. Vsak ponedeljek in četrtek pa mora bolnik v bolnišnico. Čez noč mu priključijo napravo, ki prevzame funkcijo poškodovanih ledvic. Naprava mu očisti kri.

Izumitelj Sandijem Smuc

SREČANJA Z LJUDMI

Borba za izboljšanje pridobivanja pare in prihranek na gorivu

NAJVEČKRAT naredijo načrt najprej teoretično in potem pričrejo s poizkusi, včasih pa se zgodi tudi obratno. Tako je bilo tudi z že v več podjetjih znano avtomatično rešetko.

O tem, kako je prišel na misel o taki rešetki, smo se pogovorili z izumiteljem SANDIJEM SMUCEM.

»Dolgo sem bil zaposlen kot strojnik v kranjskih podjetjih. Povsod pa so imeli težave pri pridobivanju pare. Goriva niso ustrezala oziroma izkoristek je bil vedno premajhen. V dimu so se izgubljali milijoni. Razmišljal sem, polzkušal in počasi se mi je pričelo odpirati. Poznal sem Seibthovo rešetko, ki je bila prvi poizkus za izboljšanje tega postopka. Vendar težave so bile še vedno, ker so imela podjetja različne vrste goriva z različnimi kaloričnimi vrednostmi, rešetka pa je pomagala le pri določeni vrsti goriva. Nisem odnehal in prvih so moje nasvete in načrte poizkusili v IBI. Toda to še ni bilo popolnoma moje delo. Vedel sem, da se da postopek še izboljšati. Moral pa sem na pomoč k teoretikom, ki so moje načrte hitro uresničili. Danes pa se lahko veselim, ker vem, da sem povsod, kjer koll sem delal, tudi uspel. Investitorji mi sporočajo, da so izkoristki za 50 krat višji. Vesel pa nisem samo tega, ampak tudi zato, ker danes kurjačem oziroma delavcem okoli kotlov ni potrebno, da hodijo okrog uma-

Kalorije skozi dimnik

zani in da živijo v nezdravem okolju. Sedaj samo še pritisnejo na gumb in delo se prične. Posebnost moje rešetke je tudi v tem, da izkorišča prav vsa goriva. V Elanu bomo filtrirali in uporabljali za gorivo celo žaganje.

Mojega izuma pa so veseli tudi prebivalci okoli tovarn, saj se iz dimnikov ne valj več črn dim, temveč uhaja skozi le komaj viden bel dim.

Na vprašanje, koliko podjetij je že uveljavilo patent, nam je tovariš Smuc povedal:

»Veliko podjetij me je že zaprosilo za pomoč. Na Gorenjskem so že montirali v IBI, Oljari, Zvezdi, Runu, Zapužah in prihodnji teden bomo spustili v pogon še Standard. Naročil imam še veliko. Patent je odkupila tudi švicarska firma GITA. Švicarji so odkupili tudi moja druga dva izuma. Upam, da jih bodo kmalu pričeli uporabljati tudi doma.»

● Ali ste imeli veliko težav, preden ste prodali?

»Nikjer ne gre brez težav in tudi pri meni ni šlo. Dolgo so dvomili o znanju praktika. Več zaupajo teoretikom. Pomagali so mi v majhni tovarni, in ko so videli, da sem uspel, potem je šlo že malo lažje. Vendar pa imam še danes težave. Zagrebška TPK (tovarna parnih kotlov) izdeluje tudi podobne rešetke, vendar o gotovih ne vemo dosti. Upam, da se bo moj patent še izboljšal, posebno še, če me bodo teoretiki poslušali in mi pomagali. Veste, 40 let prakse tudi nekaj nauči.»

Tatjana Vozej

Kakšna je današnja Kitajska

NIHCE NE VE, koliko ljudi živi danes v prostranih predelih Kitajske. Uradne številke trdijo, da jih ni več kot 650 milijonov, mnogi pa so mnenja, da jih je še vsaj 100 milijonov več. Brez dvoma — čez deset let bo njihovo število preseгло milijardo. Kdo so Kitajci in kako živijo?

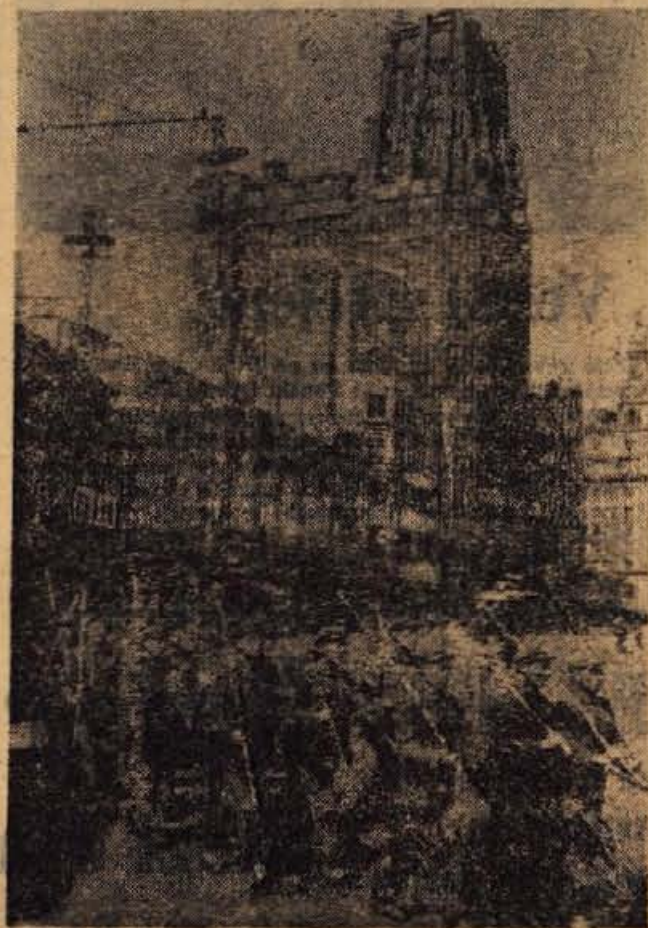
Dežela grenkega riža

ZRNO JE VIR ŽIVLJENJA

Mi smo kakor pesek razsut po širni planjavi. Treba bi nam bilo samo odvzeti svobodo in nas pritisniti drugega k drugim v trden blok, ki bi bil kot velika pečina. Ta citat Sun Jat-Sena, ustanovitelja kitajske republike, iz leta 1911, ponazorjuje še danes težak problem Kitajske. Dežela je ogromna in meri toliko kot Evropa. Čeprav je samo 27 odstotkov obdelovalne površine, 85 odstotkov prebivavcev obdeluje zemljo. Živino-reje praktično ni. Strokovnjaki so izračunali, da 85 odstotkov kalorij, ki jih porabijo Kitajci v prehrani, prihaja iz žitaric (med njimi zavzema riž najvažnejše mesto). Sem sodi tudi tisočletno reklo: Zrno je vir življenja.

Leta 1958 je na 9.597.000 kv. km, kolikor meri Kitajska, Mao Ce-Tung izvedel svoj »skok naprej«. V treh letih je bilo treba proizvodnjo jekla izboljšati od 5 milijonov na 18,4 milijonov ton. Zrasle so jeklarne in plavži. Na gradbiščih ni bilo nobenih strojev. Nadomestovali so jih Kitajci — vajeni težkega dela. Vsaka komuna je morala sama zase izdelovati poljedelsko orodje. To je bila »politika neuspehov«. Večina peči je ugasnila in železni mostovi — držno razpeti preko rek — so nedokončani ob-

viseli v zraku. Odslej mnogi kaj obdelovalne zemlje, ki ljudje niso imeli kaj delati, je postala njihova. Obdeluje. Treba jim je bilo dati ne-jo jo z ljubeznijo, ki omo-

Sodobna Kitajska: korakanje, delo in žrtve za velike cilje

Rekli so...

»TISTO, kar dobivaš zastoj, največkrat plačaš najdražje.«

Marcel Achard
francoski dramatik

»NAJLAŽE se sporazumemo z ljudmi, ki jih ne razumemo.«

Stanislav Digt
poljski književnik

»MLADINA zastoj poskuša, da naredi iz nečesa nemogočega mogoče, starejši pa najlaže naredijo iz mogočega nemogoče.«

M. M.
angleški publicist

»MEDENI mesec v koalicijskih strankah je še krajši kot v zakonu.«

H. Spaak
belgijski politik

»KO SE LEPA žena pojavi med pametnimi moškimi, je hitro v — norišnici.«

More
madžarski založnik

goča preživljanje 25 odstotkov prebivavcev. Kmetje prinašajo v mesta svoje pridelke, ki jih potem na trgu prodajajo po petkrat višji ceni, kot je uradno določeno.

Kitajci si v trgovinah lahko kupijo skoraj vse, le tobak jim razdeljujejo: moškemu 15 zavrtkov mesečno, ženski pa šest.

V LIU-LINGU MANJKA DEKLET

Liu — Ling je majhna kitajska vas poleg velikega kitajskega zidu. V njej živi 50 družin, ki ne poznajo stanovanjskih hiš. Živijo v jamah, ki jih izkopljejo ali izdolbejo v kamen. Besede teh ljudi so nerodne, vendar izražajo vsakdanji način življenja teh najbolj neznanih kmetov na svetu. V jamah morajo živeti zaradi podnebja, ki je tam izredno kruto. V Liu — Ling, ki je 800 m visoko, zmrzuje neprestano 3 mesece. Zemlja čisto zmrzne do 80 cm globoko in celo poleti morajo kuriti kresove, da zaščitijo žito. Pokrajina okoli Liu — Linga je rumena. Reke so umazane in nikjer ni nobenega drevesa. Tudi ptičev ni. Samo bodičasti grmi pokrivajo neobdelano površino. Po strehah jam se pasejo koe. Gospodinje se poleti preselijo ven iz jam in tam opravljajo vsa svoja dela, možje pa na svojih hrbitih prinašajo domov tisto, kar jim je rodila kruta narava.

Dekleta se z osemnajstim letom že prično pripravljati na poroko. Edini znak zrelosti je plahost in večja molčečnost. Nekj starček je pripovedoval, da ima devet vnukov, šest fantov in tri deklice. V vsem Liu — Ling, ki je 36 fantov in 22 deklet. Torej manjka deklet.

Ko se dekleta želijo z nekim fantom poročiti, ga najprej vpraša, če je zdrav. Lenuhi težko najdejo ženo. Dekleta trdijo o njih: »Vse dolgo življenje bova skupaj. Njegova lepota bo hitro izginila. Zvestoba, ljubeznivost in dobrota, to je vse, kar želimo od njih.«

ZIVLJENJE »BOLJSIH« DRUZIN

Nekje v okolici Pekinga je tovarna, kjer delajo Cenovi. Njihov način življenja je precej podoben evropskemu. Živijo v modernem in lepem stanovanju. Kupili so televizor na kredit, večkrat tedensko pa grede v kino ali gledališče, ki je v tovarni, življenje jim greni le to, da gospod Cen že 7 let čaka, da bo postal član partije. Na Kitajskem ne more biti vsak komunist, ki si to želi. Tujcem se zdi življenje te družine nenavadno razkošno v primeri z ostalimi Kitajci. To tudi drži, ker imajo le trije milijoni Kitajcev tak način življenja. Cenovi otroci hodijo v otroški vrtec. Tam znajo otroci, ko imajo komaj 5 let, že prepevati pesmi o Mao Ce-Tungu in o tem, kako bo nekoč Formozaj priključena k njim. Komaj čakajo svojega devetega leta, ko stopijo v pionirske vrste. Tam se naučijo korakati v sprevodu, peti in streljati v tarčo, ki predstavlja Čang Kaj-Ska ali ameriškega kapitalista. Razen tega zasajajo drevesa, se udeležujejo zemeljskih del in čistijo napačne kanale. Nikoli pa ne pozabijo na propagando. Vedno je je dovolj na televiziji, kamor pa ne segajo njeni valovi, pa so pritrjeni zvočniki, ki ves dan prenašajo reklamne sporede. Tudi otroci sami jo posredujejo svojim bližnjim, saj jih je na Kitajskem več kot sto milijonov.

Strašna težava je sprejeti vse otroke v šolo, čeprav je vlada vložila v to ogromno napora. V šoli jih učijo ljubiti 5 stvari: domovino, narod, delo, ljudsko imovino in starše. Velika ovira pri učenju je tudi kitajska abeceda. Otroci potrebujejo 6 let, da se naučijo 2000 do 2500 znakov, ki pa še niso vsi. V zadnjih letih uvajajo v šole romanske črke, ki nedvomno mnogo olajšajo učenje. Šola ni brezplačna, ni pa tudi obvezna. Reklama sili starše, da pošiljajo otroke v šolo, kar pa po vaseh sploh ne morejo sprejeti. Često svoje otroke celo skrijejo, same da se ni treba ločiti od njih.

globus • globus • globus

NEMOGOČE CELO ZA SORAYO

NEKDANJA PERZIJSKA kraljica Soraya, ki se je v zadnjih tednih zadrževala z Maximilianom Schellom v Atenah in Istanbulu, je izrazila željo, da bi kupila otoček v Jonskem morju. Imela bi ga za nekakšno privatno poslovilno rezidenco. Toda grške oblasti so ji sporočile, da ji želje ne morejo izpolniti, ker grških otokov ne prodajajo.

KLJUKASTI KRIŽ ZA VRATOM

FRANCOISE JORDAN, nečakinja umrlega modnega kreatorja Christiana Diorja, se je pred nekaj tedni poročila z nacističnim voditeljem Colin Jordanom. Spoznala ga je na nekem nacističnem zborovanju v znamenitem Trafagar Square leta 1962. Goste na poroki je sprejela v usnjenem kostimu s partijskim znakom, okoli vratu pa je imela verižico s kljukastim križem.

NE BOJI SE NIČESAR

NGO DINH NHU je šef ženske policije v Južnem Vietnamu. V Parizu so jo vietnamski študentje ob zadnjem obisku obmetavali z gnilmimi jajci. Novinarjem je izjavila: »Ugled me ne zanima. Ne bojim se ničesar na svetu, razen gosnice.«

AMSTERDAMU pravijo tudi severne Benetke. Kanalov tukaj sicer ni toliko kakor v Benetkah, so pa zato prav tako smrdljivi in umazani. Motorne barke, ki vozijo po kanalih v Amsterdamu, niso nujno potrebne za prehode iz enega dela mesta v drugega, ampak so namenjene samo krožnim vožnjam pod mostiči, ki vežejo med seboj ulice na obeh straneh kanala. S takole elegantno barčico, se lahko kar daleč popeljete in še niti ne za drag denar.

MORNARSKA ČETRŤ

No, sredi tehle smrdljivih kanalov smo naleteli na mornarsko četrt. Kanali so postajali vse ozji, mostički vse krajši in uličice vse bolj zavite in ozke. Krčma pri krčmi, z imeni, ki so bila eno bolj čudno od drugega, igralnice in vrišč od vsepovsod, čeprav ura še nikakor ni bila pozna. Juke-boxi so igrali in na visokih okroglih stolih s tremi nogami so posedali prvi in najbolj nečakani gostje. Iz ozke ulice smo prišli v dokaj široko značilno in dobro znano amsterdamsko ulico. Zenske se tukaj ne prodajajo v izložbah kot na primer v Hamburgu, ampak kar v svojem stanovanju. Sicer to niti ni dosti drugače če se spomnite, da imajo Holanci okna od stropa do tal. Tako v takem prostranem oknu sedi dekle po navadi v kratkem krilu in bluzi in s knjigo v roki. V kolikor je okno zagrnjeno, je treba nekoliko počakati.

S. MOOR LEWKOVITZ

Pot nas je iz mornarske četrti pripeljala na še bolj čuden kraj, za katerega smo sicer vedeli, nismo si pa mislili, da bomo kar takole naleteli nanj. Zejni in utrujeni smo iskali

njegovega natakarja. Le ta pa nam je ob odhodu stisnil v roko vsakemu posebej lično temno modro vizitko za vstop v nočni klub gospoda Lewkovitza, ki pa nas seveda ni videl, ker smo se takrat vozili že proti Rotterdamu.

Najlepše poti v Amsterdamu so še vedno kanali

PRILOŽNOSTNI POSTRESČKI

Amsterdam ima mnogo tipičnih hiš. Največ je ozkih in nizkih. Tri do štiri nadstropje stavbe s koničasto streho. Stopnice v teh hišah so sila strme in tesne, tako da mi je bilo že ves čas uganka, kako so ti ljudje spravili v svoja stanovanja pohištvo ali kako na primer spravijo vanj kak nov veliki predmet, ki nikakor ne more po njihovih stopnicah. Po krajšem sprehodu ob zahajajočem soncu mi je to postalo jasno v nekaj ozki ulici s prav temi visokimi ozkimi hišami.

Ravno smo se ozirali navzgor, proti streham hiš, ko nas od nekod nekdo pokliče. Pogledamo tja, od koder so nas klicali, in videli smo moža in ženo v tretjem nadstropju, kako držita v rokah vrh na njej pa je bila privezana mreža za neko posteljo. Bila sta že vsa zaripla, pa nista mogla potegniti posteljne mreže dovolj visoko, da bi jo lahko strpala skozi okno. Pogledali smo še malo više in zagledali prav pod vrhom strme strehe škripec. Priskočili smo na pomoč in potegnili za drugi konec vrvi, da je mreža poskočila kvišku in da sta se ubogi Holanec in njegova žena silno ustrašila, takoj nato pa prijazno zahvalila in nas pozdravila.

HIŠA ANE FRANK

Na našem sila zanimivem izletu v Amsterdam smo si ogledali tudi hišo Ane Frank. Vrišč otrok pred hišo nas je prvi pozdravil. Bili so otroci, ki so se vračali domov s poletnih počitnic; veseli, nasmejani, živahni in brezskrbni. Hiša Ane Frank, kot imenujejo danes to hišo, je preurejena v mali muzej, ki je posvečen zgolj temu nesrečnemu židovskemu otroku. V sobah so makete, ki ponazarjajo, kako je bilo nameščeno pohištvo v času, ko so se skrivali v tej hiši Frankovi, tam so vsi do sedaj izdani prevodi Dnevnika Ane Frank, med njimi tudi slovenski prevod, fotografije iz mnogih uspešnih predstav drame »Dnevnik Ane Frank«, med njimi tudi slika z beograjske uprizoritve. V tej hiši je tudi mladinski center, kjer lahko dobite potrebne informacije ali pa lahko nekaj malega pojedete in celo prespite.

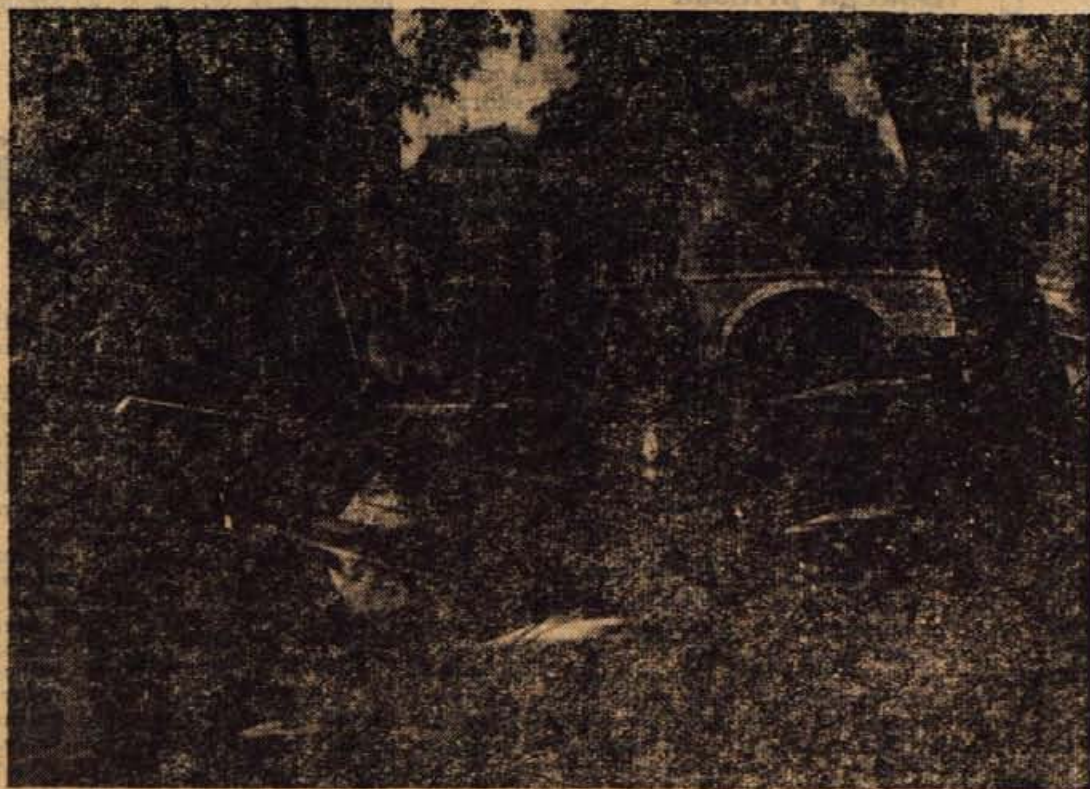
V statističnem pregledu obiskovavcev lahko zasledite, da si je hišo ogledalo med drugimi zelo veliko število Nemcev, saj so po številu obiskovavcev na drugem mestu. Napisali so tudi nekaj zelo lepih besed v spominsko knjigo.

Mito Trefalt

Križem po mestu

primeren lokalček, kjer bi pogasili žejo in spočili utrujene noge. Ceden, prikupen lokal na vogalu ulice Amstel z naslovom Moor s Eldorado nas je pogoltnil, kot bi trenil. Nismo pa še popili prvega kozarca piva, že smo vedeli, kje smo. Natakarjeva prijaznost je presegala meje normalne vljudnosti in bežen pogled po skrbno oblečenih in namazljenih gostih na okroglih stolčkih okrog točilne mize nas je popolnoma prepričal. Meni nasproti je sedel črnolas mladenič: 20 let, 175 cm visok, nakodran, pobarvane trepalnice, rahlo našminkan itd. Klicali so ga »rusische Aljoška«. Lepa reč. Natakar nas je povprašal, od kod smo, pa smo se glede na dano situacijo izmislili: iz Luksemburga. Da ne bi imeli kot Luksemburžani kakšnih pomislekov v zvezi z lokalom gospoda Lewkovitza, ki nosi tako vzhodnjaško, da, celo komunistično ime, nas je pomiril, da gospod Lewkovitz že leta živi v Amsterdamu in da niti besedice ne zna poljsko, da smo tako lahko popolnoma mirni, glede vsakršnih pomislekov. Da je gospod Lewkovitz popolnoma proti itd.

Naša zabava je dobro tekla in natakar, ki je s prefinjenimi prsti izvajal briljantno izpiljene gibe pri natakanju piva; serviranju in brisanju točilne mize je bil v nebesih. Hodil je sem ter tja, se pozibaval v bokih, požvižgaval in pomežikaval, za kar smo mu dajali toliko priznanja, kolikor ga je bilo ravno treba, da je sem ter tja našpičil še kakšno neumnost. Končno nam je že vse skupaj presedalo in sklenili smo se posloviti. V avtomat smo spustili četrt gulda in oglasila se je holandska kmečka nesem na čast lokalno gospoda Lewkovitza in

Pristaniška idila se je razširila tudi do romantičnih mostičkov čez amsterdamske kanale

ROCNA ELEKTRICNA URA

ELEKTRICNA ročna ura, ki so jo izdelali v znanstveno-raziskovalnem inštitutu v Sovjetski zvezi, deluje brez navijanja celo leto dni. Nima takega mehanizma kot navadne ure. Izvir energije, ki poganja njen mehanizem, je majčkena »elektrarna« — miniaturna mangan-ska baterija z napetostjo 1,5 voltov. Brez zastojev in napak opravlja svojo službo leto dni, nato pa jo je na enostaven način mogoče zamenjati.

Značilnost te nove ure je prenos energije, za katerega služi miniaturni tranzistor iz germanija.

Prva eksperimentalna serija teh nenavadnih pozlačenih moških ur je uspešno prestala praktične preizkušnje. Vrsta tovarn je dobila nalogo, da začne s proizvodnjo tranzistorjev in baterij. Tako je tudi v industrijo ur za široko potrošnjo začela prodirati elektronika. Te ure imajo več prednosti, saj so ekonomične, izredno natančne in zanesljive.

ENOTIRNA ŽELEZNICA

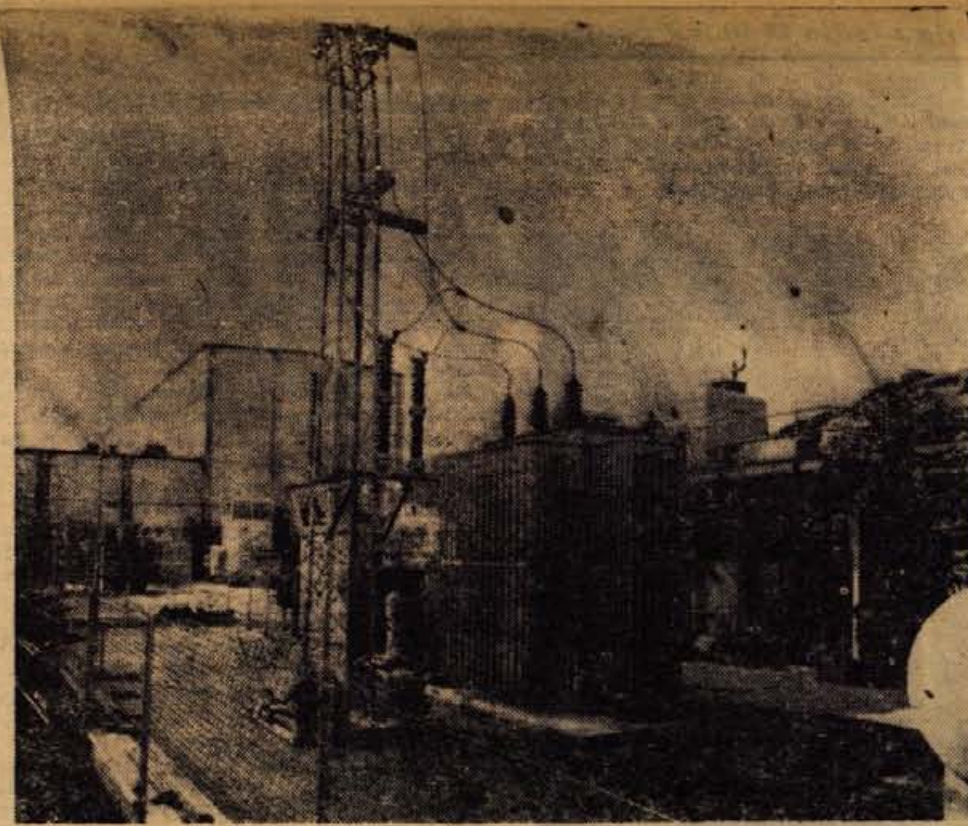
ZA VELIK promet, ki ga pričakujejo v Tokiu za čas OLIMPIADE 1964, mimo drugega gradijo tudi enotirno železnico, ki bo vozila nad ulicami. Medtem ko se je s sedanjimi prometnimi sredstvi mogoče prepe-ljati iz središča Tokia do olimpijskega stadiona v eni uri, bo enotirna železnica premagala to pot v 20 minu-tah. Enotirno železnico so zgradili tudi v mestu Gif na jugozahodnem delu otoka, kjer so preizkusili njeno delovanje in pridobili potrebne izkušnje za Tokio.

HRUP ZA ELEKTRIKO

SKUPINA raziskovavcev v San Franciscu proučuje možnost, da hrup spremeni v električno energijo. Če bo zamisel uspela, bo ropot motorjev reaktivnih letal lahko preskrboval z električno energijo razsvetljavo letal.

MINIATURNA PODMORNICA

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE so izdelal podmornico, ki je dolga 4,4 metre in visoke 1,7 metra. Uporablja jo lahko samo en človek. Elektrogenerator omogoča odlično osvetljevanje podvodnega prostora tako da se lahko opazuje in raziskuje življenje pod vodnih bitij.

V ZDA od leta 1957 deluje poskusni reaktor, ki služi kot izvir električne energije. Prvo nuklearno električno centralo so Američani zgradili v mestu Santa Suzani v Kaliforniji. To poskusno obratovanje naj bi pokazalo, ali je koriščenje atomske energije cenejše

Fluorescenčne cevi - konkurenca žarnic

- Najnovejši izvori svetlobe so
- žarnice z živosrebrno paro
- visokega pritiska

FLUORESCENČNE cevi se vedno bolj uporabljajo. Čeprav smo jih pred nekaj leti komajda poznali, so danes pri nekaterih vlogah skorajda nepogrešljive. Brez njih si ne moremo zamisliti svetlobne reklame, sodobne cestne razsvetljave in razsvetljave temačnih delovnih prostorov in podobnega. Oglejmo si nekatere razlike med navadno in fluorescenčno razsvetljavo.

MANJ KOT STO LET

Sele 1979. leta bo minilo 100 let, odkar se je začela zmagovalna pot novega vira svetlobe — žarnice z razžarjenim vlaknom. Prvo žarnico je uspelo izdelati Tomasu Edisonu. Pretekla so dolga desetletja, da je Edisonova žarnica dobila resnega konkurenta — fluorescenčno cev, vendar je ta še zdaj ni mogel spodriniti in brez pridržkov je mogoče trditi, da si v današnjem času umetne vire svetlobe enakopravno delita tako stara žarnica kot fluorescenčna cev. Vlakno električne žarnice zažari s pomočjo električne energije, v fluorescenčni cevi, ki je napolnjena s plinom, pa nastaja svetloba s pretakanjem

toka skozi plin. Ravnanje z navadno žarnico, ki jo uporabljamo tudi v naših gospodinjstvih, je zelo enostavno. Pocihni je, traja pa 800 do 1000 ur. Barva svetlobe je rumenkasta, ker ne vsebuje vseh barv sončnega spektra, vendar smo na to svetlobo navajeni.

DALJŠA ŽIVLJENJSKA DOBA

Fluorescenčne cevi ni mogoče priključiti na električni tok tako enostavno kot navadne žarnice. Zanj je potrebna zapletena naprava, zaradi česar je precej dražja, težje jo je vzdrževati in tudi pokvari se lahko prej. Ena izmed razlik med tema dve-

ma izvoroma svetlobe je, da žarnica sodi med tople vire svetlobe, cev pa med hladne, saj se ob oddajanju svetlobe ne segreje. Doba trajanja fluorescenčne cevi je 6- do

7-krat daljša kot življenjska doba žarnice, količina svetlobe pa je 4- do 5-krat večja od količine svetlobe, ki jo oddaja žarnica ustreznosti moči. Razen tega fluorescenčna cev porabi manj električne energije. Kljub temu da so

investicije za fluorescenčne razsvetljavo do osemkrat višje kot za razsvetljavo s klasičnimi žarnicami, so ekonomične. Treba je upoštevati da se te cevi prej izplačajo tam, kjer je potrebno močnejše in dolgotrajnejše razsvetljevanje, na primer v tovarnah, delavnicah, pisarnah in šolah. V gospodinjstvih kjer se vir svetlobe pogosto prižiga in ugaša, se življenjska doba cevi hitro zmanjšuje.

Sateliti zmanjšujejo razdalje

Razen tega da bi imeli umetni Zemljini sateliti lahko veliko vlogo pri prenašanju informacij prek ozračja, da bi te s pomočjo radia, televizije in tiska čim bolj hitro prispele iz najbolj oddaljenih krajev, pričakujejo, da bodo postali pomemben faktor pri širjenju prosvete v prostranih, težko pristopnih predelih. Prav tako bi ti sateliti lahko prevzeli pomemben del vloge pri kulturni izmenjavi med državami.

S pomočjo umetnih satelitov bo direkten televizijski prenos postal glavno sredstvo za seznanjanje najširše javnosti na celotni zemeljski krogli s pomembnimi svetovnimi dogodki, kot so na primer sestanki državnikov, ve-

soljski poleti, olimpijske igre in podobno.

To sredstvo komunikacije bi lahko v prosveti pripeljalo do povsem novih izobraževalnih metod. Sistematično oddajanje učnih programov za cele pokrajine bi pripomoglo k širši uporabi takih oblik v organizaciji pouka. Za razliko od starih učnih sistemov bi lahko televizijski pouk vodil en sam učitelj.

Brez dvoma bo hitra in direktna zveza med narodji pripomogla tudi k zblizanju narodov in ustvarila pogoje za boljše mednarodno razumevanje.

Te načrte vsebuje poročilo, ki ga je generalni direktor UNESCO pripravil za mednarodno konferenco o telekomunikacijah v Zenevi.

SPREMINJANJE BARV

Pogosto je mogoče opaziti, da predmeti, ki so osvetljeni s fluorescenčno svetlobo, izgubijo svojo naravno barvo. Nenepravne barve povzročajo nestrokovno izbrana barva svetlobnega vira. Nenepravne barve zlorabljajo predvsem pri reklamah.

Najnovejši, zelo močan svetlobni vir so žarnice z živosrebrno paro pod visokim pritiskom. Zelo so ekonomične in jih je mogoče uporabiti pri razsvetljavi ulic, trgov, visokih in razsežnih dvoran itd.

Niti fluorescenčne cevi niti žarnice z živosrebrno paro ne škodijo očem, razen če so nepravilno izbrane ali nameščene tako, da jih utrujajo.

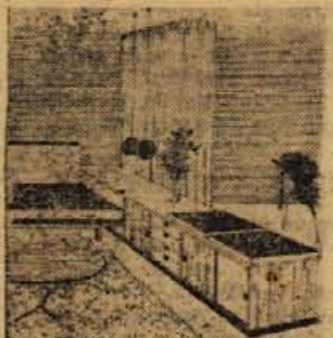
Mali nasveti

BOLNIKOVO PERILO

Kadar menjamo spalno srajco, potegnimo staro srajco od zadaj čez glavo, nato pa iz rokavov potegnemo najprej eno in nato drugo roko. Svežo srajco pa oblečemo tako, da najprej vtaknemo roke drugo za drugo v rokave. Šele potem potegnemo srajco čez glavo in hrbet, in sicer tako, da ne dela robov in gub. Bolnikovo perilo moramo spravljati in prati posebej.

OBLEKA V VLAŽNEM STANOVANJU

V vlažnih stanovanjih moramo obleke večkrat prezračiti in presušiti. Pomagamo si tako, da na dno omare postavimo široko, plitvo posodo z zdrobljenim ogljem, ki slastno vsrkava vlago. Le-tega večkrat premenjavamo in mokrega posušimo.

Ce je soba prevelika, ni prijetna. Kaj če bi si pomagali z navidezno pregrado? Takole — kot je na sliki — je sestavljeno vse iz zavese in nizke omare. Ločimo lahko jedilni kot od dnevne sobe.

Recepti

MOŽGANI NARAVNO PEČENI

30 do 50 dkg telečjih ali svinjskih možganov, sol, poper, 3 dkg ostre moke, 10 dkg olja ali masti.

Očiščene možgane blanširamo, na cedilu ohladimo in odcedimo. Predebele kose prerežemo čez pol. Nato jih posolimo, popopravimo in potresemo z moko. Spečemo jih v vroči maščobi. Jed izboljšamo, če možgane pred serviranjem glaziramo na strovem maslu. Zraven ponudimo slan ali pečen krompir in razne solate.

PLAKATI, oglasi v radiu in reklamni filmi na televiziji so privabljali na veliki mednarodni sejem mode. Da opravičim besedo »veliki«, mislim, da bo dovolj, če povem, da je bil razstavni prostor večji kot 6.000 kvadratnih metrov, da je sodelovalo 239 domačih in 50 tujih podjetij iz 15 držav. V znak priznanja in kvalitete proizvodov so podelili Zlato košuto, in to naslednjim podjetjem: Rašici, Toko, Varteksu, Derventi in podjetju Franjo Kluz.

Četrty sejem mode v Beogradu

ČEVLJI

KO SEM hodila po prostoru, kjer so bili razstavljeni čevlji, sem se včasih začudena vprašala, kaj bomo lahko kupili za zimo in prihodnjo pomlad in poletje, tako čedne in modne čevlje podjetij Koštana, Peter Velebit, Derventa, Proleter Beograd in Kozara Zemun! Kaj bomo res imeli tako veliko izbire ljubkih sandal in salonarjev z modno debelejšo peto in večernih »špičakov«? Nas bodo res čevljarska podjetja založila z okusno izdelano obutvijo za zimo? Modni, a tudi praktični, visoki škornji se bodo pojavili tudi v slovenskih trgovinah.

Kranjsko čevljarsko podjetje Planika je tudi razstavljalo, a razen čednih otroških čevljev res ni mogel noben drug par gledavca navdušiti.

PERILO

NADA DIMIĆ nas je zopet razveselila z lepim perilom in nežnimi baby dole pižamami ter jutranjimi haljami. Tudi »Istra«, tovarna trikotazne konfekcije iz Zemuna, ne zaostaja in s svojimi lepimi izdelki mnogo obeta.

TEKSTILNA INDUSTRIJA

MISLIM, da ne trdim preveč, če rečem, da je s svojimi vzorci nekoliko izstopala zagrebška industrija svile. Elegantne barvne kombinacije, vzorci in materiali so res solidni. Somborski tekstilni industriji bi lahko očitali neokusne dekorativne tkanine. Kaj se res ne da doseči bolj harmoničnih in elegantnejših vzorcev in barv? S platnom v vseh mogočih pastelnih barvah pa nas zalaga tovarna iz Titograda.

Zopet smo bili malo razočarani nad volnenimi izdelki. Saj ravnarjevali smo na

nega volnenega blaga z vzorcem ribje kosti skoraj da ni.

MODNA REVIIJA

V VELIKI okrogli dvorani je bila vsak večer mednarodna modna revija. Modeli iz Francije, Češke, Zapadne Nemčije, Madžarske in Italije so lepo zastopali svoje države. Lahko smo opazili njihovo originalnost z značilnostmi posameznega naroda.

S prijetnim presenečenjem sem ogledovala manekenke, ki so ponosno razkazovale modele »Centrotex« iz Prage. Plašče z modnimi značilnostmi 1963/64 so dopolnjevale ali krznene kapice ali domiselno pleteni velikj šali. Čehi se predvsem navdušujejo nad kimono rokavi, saj tako kot pri plaščih, so bili tudi pri kostimih pogosti. Gumbi so skorajda brez izjeme dvoredni. Ovratniki so ali pretirano visoki v obliki keliha ali ošiljeno podolgovati. Coctail in večerne obleke so dokazale prepogosto eleganco Čehov.

Modna hiša »Silvio Tamaro« iz Trsta se je predstavila s svojimi dekliškimi poletnimi oblekami. Cvetlični vzorci, prava svila in mladostni kroji, še vedno z drznimi hrbtnimi dekolteji, vse to so bile prvine njihovih modelov. Videti je, da se Italijani ne menijo prav nič za Saint Laurentove napovedi, da bodo gube izginile.

»Institut modes« iz Berlina je pokazal oblačila iz izbranih tkanin in barvnih kombinacij ter za večerne priložnosti z bogatimi krzni.

Tovarna Hoechst iz Frankfurta je s svojimi modeli 100 odstotnim sintetičnimi tkaninami prav gotovo privabila marskateri gledavki globok vzdih. Plise je še vedno zelo priljubljen, na naj bo za popolnansko ali večerno obleko

Konfekcija Beko je prikazala številne modele, tudi ta na sliki je njen proizvod

so dostojanstveno temne ali modni toni viskija, češenj, porcelana.

In naši modeli? Naj omenim najprej Rašico. So lepi in solidni modeli. Komplet sive barve, nato komplet nežno oranžne in malce upadljive hlače z istobarvnim puloverjem, da je oblačilo toplejše, ga dopolnjuje še vzoren brezrokavnik.

Kluz in Beko sta pokazala dosti lepe redigot plašče, kostime z odločnimi špičastimi reverji, palerine. Na podestu so se pojavili tudi kostimi, ki bi se lahko pred dvema ali tremi leti. Tudi plašči iz telečjega velurja ali skyja, ki so sicer praktični in športni, nam pa že dovolj znani, so bili skoraj odveč na reviji.

POHIŠTVO NA SEJMU MODE

ČE OPRAVICENO pohvalimo trud jugoslovanske konfekcije, da bi se vključila v ritem modne zapadne kon-

fekcije, se mi zdi, da pohištvni industriji ne moremo dati tega priznanja. Kar pogledjmo: razen lepih kuhinj in resno in lepo izdelanega pohištva za pisarniške prostore, so drugi pohištveni kosj prav zelo skromni in nedomiseln. Prav take spalnice, kot smo jih videli pred 10 leti ali v predvojnem času, se bobotno razkazujejo v veliki okrogli dvorani. Morda je za spoznanje okusnejše pohištvo za dnevne sobe, pa še to v pretežni večini kazi neokusno dekorativno blago. So vam morda všeč že davnaj preživel, močno vpijoči lila toni? Mislim, da ne, a je vendar prav ta ton tako priljubljen pri naših mojstrih. Nič lepša ni ostra zelena ali črna rdeča. No, in s takimi tkaninami naj bi bili obloženi stoli in kavči naših dnevnih sob.

Sejem je že zaprt. Marsičesa smo se naučili, spoznali prednosti in pomanjkljivosti naših proizvodov in kovalni načrte za prihodnost.

Dva Ločana, ki sta preživela brodolom na Donavi, sta zopet doma

Še bova živela

CASOPISI SO z velikimi naslovi objavili nesrečo, ki se je prejšnji teden pripetila v bližini Grockege na Donavi. Na poskusni vožnji se je potopila ladja »Tiria«, ki so jo v beograjski ladjedelnici zgradili za burmanskega naročnika. Ladja se je prevrnila v trenutku, ko so preizkušali hitre zavoje in obracanje. Vozila je z veliko hitrostjo. Prevrnila se je na levi bok.

Stevilo mrtvih se je zvedelo šele čez nekaj dni. Razen tega smo takrat slišali, da sta brodolom preživela tudi dva delavca iz Skofje Loke, ki sta se med vožnjo zadrževala na ladji, kjer sta preizkušala hladilne naprave. Zdaj sta se oba srečno rešena Ločana Tine Zaletel (54) in Ivan Kralj (41) že vrnila k svojim družinam. Pripovedujeta nam o stiski, ki sta jo v smrtnem strahu prestala.

USIDRANA LADJA

Ladja »Tiria« je bila pred vožnjo usidrana pri pančevskem mostu v Beogradu. Loška tovarna hladilnikov je ladjedelnici dobavila hladilne naprave, ki jih je bilo treba na ladjo montirati in preizkusiti. Ker dela niso bila pravočasno končana, je posadka ladje vzela na poskusno vožnjo tudi strokovnjaka iz Skofje Loke, da bi v tem času dokončala dela in preizkusila naprave. Tine Zaletel nam je ob zakurjeni peči v svoji hiši, kjer

zdaj nekaj dni počiva, pripovedoval:

— Monter Ivan Kralj je na ladji delal od ponedeljka in v tem času končal z montažo. Sam sem dopotoval za njim v Beograd nekaj dni pozneje z nekaterimi nadomestnimi deli. V četrtek, na dan nesreče, sva prišla na ladjo okoli 11. ure. Kmalu smo zapljuli v smeri Smedereva, že med vožnjo sem imel večkrat občutek, da se ladja nagiba. Toda ker sva delala globoko v trupu, na to nisva obračala pozornosti. Stekel pa sem nekajkrat med vožnjo k vratom, ko se je ladja nagnila. Nama je potekala vožnja v delu, ker sva želela delo čimprej končati.

STROJI SO SE USTAVILI

Na uri je bilo točno 2,15. Takrat sva začutila močan sunek. Vsa ladja se je stresla. Orodje je plesalo po tleh. Nista vedela, kaj naj storita. Tine je zavpil.

— Ivan, beživa! Nekaj se je zgodilo!

Opazila sta, da ladja visi. Obrnila se je za 90 stopinj. Vrata na hladilniških napravah so se naenkrat odpirala popolnoma drugače. Tine je iz hladilniške komore stekel do stopnic. Stopnice so ležale v popolnoma drugi legi. Voda je z neznansko silo drla po njih in polnila prostore v trupu ladje. Vrnil se je, ker se mu je zdelo, da se skozi deročo vodo ne more prebiti do izhoda.

Znašla sta se v brezupnem položaju. Voda je zdaj nekoliko bolj počasi naraščala, ker je polnila velike prostore v trupu. V teh težkih trenutkih sta bila brez moči. Nekdo je rekel:

— Zdaj sva v takšnem položaju, da je vsaka misel na rešitev nemogoča. Kaj takega se lahko zgodi samo v filmu!

Cez nekaj časa sta se enkrat poskušala umik po stopnicah, kjer je blatna voda počasneje naraščala. Zarnica je še vedno svetila iz vode. Nista bila še v popolni temi.

Ivan Kralj v svoji kuhinji. Še vedno je ves pod vtisom brodoloma

— Ivan, beživa! Nekaj se je zgodilo!

Opazila sta, da ladja visi. Obrnila se je za 90 stopinj. Vrata na hladilniških napravah so se naenkrat odpirala popolnoma drugače. Tine je iz hladilniške komore stekel do stopnic. Stopnice so ležale v popolnoma drugi legi. Voda je z neznansko silo drla po njih in polnila prostore v trupu ladje. Vrnil se je, ker se mu je zdelo, da se skozi deročo vodo ne more prebiti do izhoda.

Znašla sta se v brezupnem položaju. Voda je zdaj nekoliko bolj počasi naraščala, ker je polnila velike prostore v trupu. V teh težkih trenutkih sta bila brez moči. Nekdo je rekel:

— Zdaj sva v takšnem položaju, da je vsaka misel na rešitev nemogoča. Kaj takega se lahko zgodi samo v filmu!

Cez nekaj časa sta se enkrat poskušala umik po stopnicah, kjer je blatna voda počasneje naraščala. Zarnica je še vedno svetila iz vode. Nista bila še v popolni temi.

— Zdi se mi, da slišim korače!

Pol ure po nesreči sta zaslišala motorne čolne. Njuni

LUČ IZ VODE

Voda je napolnila velike prostore v trupu ladje. Medtem ko se jima je sprva zdelo, da voda počasi narašča, sta imela zdaj vtis, da je voda pospešila svoj korak. Postopoma sta se ji morala začeti umikati vedno višje. Ivan je dejal:

— Iz tega pekla se ne bova rešila živa!

Toda razuma in prisebnosti nista izgubila. Začela sta ugotavljati, da ladja najbrž leži na boku, zato bi bilo dobro poiskati zunanjo steno. Medtem je voda že prestopila prag hladilne predkomore. Odrtgala sta neko leseno letvo in z njo začela tolči po pločevini. Toda med hladilnikom in ladijsko steno je bil še sloj izolacije. Udarci so bili zelo topi in se niso slišali. Ko je voda vedno bolj polnila tudi prostor hladilne predkomore, sta se pred njo umaknila v zadnjo komoro. Takrat sta ugotovila, da je komora na boku. Zaradi stisnjene zraka je voda začela počasneje naraščati. Zarnica je še vedno svetila iz vode. Nista bila še v popolni temi.

UMIK V HLADILNIK

Ves prostor je bil skoraj že napolnjen z vodo. Sjala sta do kolen v vodi. Vedela sta, da se zadnja hladilna komora zapira

hermetično. Hermetično jo je mogoče zapreti z zunanje strani. Ker v komori ni bilo dovolj prostora sta morala čepeti. Pomagala sta si z vzvodli. Nepristano sta tolkla ob steno. Nenadoma je Tine dejal:

— Zdi se mi, da slišim korače!

Pol ure po nesreči sta zaslišala motorne čolne. Njuni

Tine Zaletel sedi v pizami pri peči in pripoveduje svojo zgodbo

adrenal so bili še vedno glas vpijočega v puščavi. Ker vrata niso dovolj tesnila, je voda začela počasi vdirati tudi v zadnjo komoro. Udarjala sta ob pločevino brez odmora. Ščasoma sta tudi že določila svoj položaj. Voda pa je še vedno naraščala. Ni se zaustavila pred dvema živima, ki sta se zatekla v zadnji prostor pred smrtjo. Tine je postajal tih. Ivan je svetoval:

— Pripraviva se na smrt. Ne bova videla več Luke. Nekajkrat jo bova popila in potem bo vsega konec. Ko bo postal najin položaj v komori brezupen, bova še enkrat poskusila umik po stopnicah!

Iz hude krize so ju rešili udarci, ki sta jih zdaj slišala nad glavo. Nad njuno stržo so hodili ljudje. Začela sta upati, da še ni vse izgubljeno.

ODPRTINA NAD GLAVO

Čez nekaj časa je reševalni posadki uspelo napraviti do njih majhno odprtino. Toda ta odprtina je povzročila, da je voda začela zopet hitreje naraščati. Reševalna posadka je jekleno steno žagala z varilnimi napravami. Vmes se je vnela še izolacijska snov in prišlo je do požara. Končno so izrezali odprtino, skozi katero so ju izvelkli.

— Se bova živela!

Bila sta po poldruhi uri smrtne strahu rešena. Začutila sta, da sta visela na zelo tanki niti med življenjem in smrtjo. Če ne bi ves čas dajala znakov življenja iz potopljenega trupa, bi ju voda zalila. Srečo sta imela tudi, ker je imela zadnja komora najvišji položaj na levem boku.

— Zdravko Tomažej

Podatki o brodlomcema

IVAN KRALJ, star 41 let, po poklicu monter v Loških tovarnah hladilnikov. Stan: poročen, oče dveh hčerk, ki sta stari 14 in 10 let. Do sedaj bil že večkrat v smrtni nevarnosti v partizanih. Njegova izjava: »Pripravljen sem bil na vse!«

TINE ZALETEL, star 54 let, po poklicu delavec v Loški tovarni hladilnikov. Stan: poročen, oče dveh otrok: sina in hčerke. Do sedaj bil že enkrat v smrtni nevarnosti. Vzroka ni hotel povedati. Njegova izjava: »Vse se je dobro izteklo. To je sreča v nesreči!«

Izjava njegove žene: »Glavno je, da je mož zopet doma!«

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Pripraviva se na smrt. Ne bova videla več Luke. Nekajkrat jo bova popila in potem bo vsega konec. Ko bo postal najin položaj v komori brezupen, bova še enkrat poskusila umik po stopnicah!

Iz hude krize so ju rešili udarci, ki sta jih zdaj slišala nad glavo. Nad njuno stržo so hodili ljudje. Začela sta upati, da še ni vse izgubljeno.

ODPRTINA NAD GLAVO

Čez nekaj časa je reševalni posadki uspelo napraviti do njih majhno odprtino. Toda ta odprtina je povzročila, da je voda začela zopet hitreje naraščati. Reševalna posadka je jekleno steno žagala z varilnimi napravami. Vmes se je vnela še izolacijska snov in prišlo je do požara. Končno so izrezali odprtino, skozi katero so ju izvelkli.

— Se bova živela!

Bila sta po poldruhi uri smrtne strahu rešena. Začutila sta, da sta visela na zelo tanki niti med življenjem in smrtjo. Če ne bi ves čas dajala znakov življenja iz potopljenega trupa, bi ju voda zalila. Srečo sta imela tudi, ker je imela zadnja komora najvišji položaj na levem boku.

— Zdravko Tomažej

Podatki o brodlomcema

IVAN KRALJ, star 41 let, po poklicu monter v Loških tovarnah hladilnikov. Stan: poročen, oče dveh hčerk, ki sta stari 14 in 10 let. Do sedaj bil že večkrat v smrtni nevarnosti v partizanih. Njegova izjava: »Pripravljen sem bil na vse!«

TINE ZALETEL, star 54 let, po poklicu delavec v Loški tovarni hladilnikov. Stan: poročen, oče dveh otrok: sina in hčerke. Do sedaj bil že enkrat v smrtni nevarnosti. Vzroka ni hotel povedati. Njegova izjava: »Vse se je dobro izteklo. To je sreča v nesreči!«

Izjava njegove žene: »Glavno je, da je mož zopet doma!«

Zena Ivana Kralja je bila čisto iz sebe, ko je zvedela za nesrečo.

Odpeljali so ju v Beograd. Toda v bolnišnico nista marala. Odsila sta na stanovanje, se okopala in legla. Premočena, z mokrimi cunjami na sebi, sta bila podobna pravima brodolomcema. Tine Zaletel o tej noči pripoveduje:

— Nisem zatisnil oči. Ves čas sem imel pred seboj umazano vodo. Ivan je polovico noči spal, polovico pa bedel. To je bila najhujša in hkrati najlepša noč najinega življenja.

— Zdravko Tomažej

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Opustošen samski dom

V NOVEM NASELJU na Zlatem polju ljudje ne bodo tako kmalu pozabili noči 16. oktobra letos. Vse bližnje stanovavce je okoli desetih ponoči spravil na noge razgrajč, ki mu v našem mestu najbrž ni podobnega. V pičlih petinštiridesetih minutah je napravil milijonsko škodo.

MASCEVANJE PONOCI

V samskem domu, ki ga je splošno gradbeno podjetje »Projekt« zgradilo na Zlatem polju za svoje stanovavce, je stanoval že nekaj časa tudi 24-letni Ante Špear, doma iz Ogulina na Hrvatskem. Špear je prišel v Kralj zaradi dela, ki ga je dobil pri gradbenem podjetju Projekt. Nastanili so ga v samskem domu, za katerega je pred kratkim visoki makedonski funkcionar, ki pozna razmere v našem gradbeništvu, dejal, da je podoben hotelu.

Z NOZEM ZA PASOM

Šestnajstega oktobra letos Ante Špear in njegova tovaršija ni delala. Ves dan so popivali po gostilnah. Pravijo, da so popili večje količine vina. Izostanek z dela bi naj upravi podjetja dokazal, da se ne strinjajo z odmerjenim zaslužkom. Mesečni zaslužek Špearja je bil pri zadnjem izplačilu precej nizek, ker ni napravil obveznosti do podjetja. Delavski svet podjetja je zaradi zaostanka pri delih sprejel sklep, da mora vsak delavec napraviti mesečno 32 nadur. Ker Špear ni izpolnil pogojev, je izgubil terenski doatek. S tem se mu je mesečni zaslužek precej zmanjšal. To ga je »podkurilo«, da je sklenil, da se bo nad podjetjem maščeval.

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Drugi je odšel po pomoč stanovavec doma z mopedom. Tretja pa je bila neka ženska iz sosednjega bloka. S tričetrturo zamudo so končno miličniki le napravili red. Špear je medtem že skoraj končal delo. Napravil je škodaj s posteljino je bila kmalu na dvorišču. Ko je razdejal sobo, se je spustil po hodniku. Pobjal je luči, umivalnike, školjke, zasteklena okna, vrata, ogledala, vse, kar

— Čez razbija, naj razbija, bo že plačal.

Bili smo v Hrastniku

V SOLI smo se učili o steklu in cementu. Misel na ekskurzijo v Zasavje nas je osvojila, zato smo se dogovorili s predavateljico kemije, da bi šli v Hrastnik in Trbovlje.

Bil je torek, 1. oktobra, ko smo v megli pred postajo v Kranju čakali na vlak za Ljubljano. Hitro je minil čas in zajel nas je vrvež velikega mesta. Od tam smo z motornim vlakom brzeli proti

**mlada
rast**

vzhodu v dolino ob Savi, ki se je vedno bolj zoževala.

V Hrastniku je že sijalo sonce. Prišli smo v steklaro. Sprejel nas je delovodja. Ze zunaj nam je povedal, kdaj je bila tovarna zgrajena, kako se je razvijala pod vodstvom kapitalistov in kako napreduje v socialistični ureditvi. Danes vodijo tovarno delavci sami.

Po uvodnih besedah nas je vodja peljal v notranje prostore. Videli smo stroje in peči, ki drobijo in sušijo surovine za steklo. Presejeno maso vozijo v peči. V vročini, ki jo proizvaja generatorski plin, se tvori steklovina. Delavci so s pihaljkami zajemali kapljice mase in s pihanjem oblikovali krogeljico, ki je v kalupu dobila obliko vrča, steklenice, senčnika za luč itd. Izdelke z napako so dali ponovno v peč. Sošolca Rajko in Betko sta tudi dobila pihalke. Po vnetem napihovanju smo zagledali dve čudni buči.

Pri drugih pečeh je avtomat sam vzel maso in jo iz

oblikoval. Ta stroj pa je zelo drag. Vroče izdelke hladijo v pečeh, kjer se postopoma znižuje temperatura. Prišli smo v delavnico, kjer so kozarce brusili in jih cementirali.

Poslovali smo se od prijaznega vodnika in se napotili z vlakom v Trbovlje. Pred nami je stala tovarna. Njena okolica je bila siva. Gozdovi, trava in tla so bili pokriti z drobnim prahom. Zapihal je veter. Iz dimnikov so se vsipali na naše glave in obleke debeli kosmiči prahu. Dekleta so se zelo ustrašila. Ze so mislile, da nas bo »zacementiralo«. Sprejel nas je vodnik. Razložil je, iz katerih surovin dobivamo cement. Kopljejo jih v okolici Trbovelj. Postopek v cementarni je preprost. Lapor in apnec z glino meljejo. Prilivajo vodo, ki teče po žlebu v silose. Dvigalna črpavka potegne zmes v rotacijske peči, kjer je temperatura 1400°C. Občutil sem vročino, ko sem s posebnim steklom gledal v peč. Cementu primešajo do 5 odstotkov plavžne žlindre. Spoznali smo, kaj je klinker. Prostor, kjer polnijo vreče, je bil ves v sivem dimu. Delavec je opravljal svoje delo s posebno masko na obrazu. Nato smo se poslovili.

Z avtom smo se odpeljali v Trbovlje, ki nas je presenetilo zaradi lepe, moderne ureditve.

Janez Zadnikar
učencec 8. c. razreda
osnovne šole
»Stane Zagar«,
Kranj

Tudi nčenel osnovne šole na Trati so priskočili Kmetijskemu posestvu na Suhi na pomoč. Pod vodstvom svojih razredničarjev pridno pomagajo polniti gajbice s krompirjem

Enajst- letni slikar

SANAKA SENANAJAKE, enajstletni slikar iz Colomba na Cejlonu, je priredil že deset samostojnih razstav, najprej na Cejlonu, nato v Zapadni Nemčiji, Veliki Britaniji, Združenih državah in drugje.

Najraje slika ljudi, živali — tako kot jih vidi. Kadar se gledavec postavi pred njegovo sliko dobi vtis, da gleda delo nekega odraslega umetnika. Vsaka slika izpričuje tudi veliko poznavanje barv in kompozicije, kot da je deček že leta študiral slikarstvo.

Sanaka je začel slikati že s šestimi leti. Do sedaj je napravil že okoli sto slik. Kritiki mu napovedujejo slavo velikega umetnika.

PO VSEJ SOVJETSKI ZVEZI so številni klubi mladih tehnikov, v katerih otroci delajo razne modele strojev in aparatov. Za nekatere take izdelke se zanimajo celo mnoge tovarne.

Tako sta Volodja Andrejev in Nikolaj Kretov konstruirala avtomat za reguliranje temperature v peči. Ta avtomat že uporabljajo v tovarni stekla »Marijce« in je zelo olajšal delo.

V Leningradu že proizvajajo spajkala, ki sta jih konstruirala učenca Anatolij Doničekin in Oleg Ključicki.

V Aramaviru, mestu na skrajnem vzhodu Sovjetske zveze, je tovarna konfekcije uvedla avtomat za upravljanje kompresorjev, ki so jih izdelali otroci iz radio kluba mestne šole številka 6. V istem mestu je tovarna glasbil uvedla še en otroški izum — avtomatski regulator temperature.

Otroci — iznaj- ditelji

Pod šolskimi klopmi

Mirna pomladna noč. Mesec razliva svojo srebrno svetlobo nad pokrajino pod seboj. Zdaj pa zdaj pretrga tihoto lajež psa, ki se mu pridruži še drug, prav tako žalosten glas drugega psa. Potem pa je spet kar tiho. Ze nekaj časa je minilo, ko se je vrnil domov, zaprl vrata svojega doma zadnji nocojšnji prihajavec, ko je ugasnila luč v njegovi sobi in je izginila njegova mračna silhueta. Vse naokrog spokojnost. Pozen prišlec pa bi nenadoma zaslišal živahno govorjenje. Mogoče bi pomislil, da prihajajo glasovi iz šole, vendar se za to ne bi zmenil.

Da, predmeti v rzredu so oživel. Sestilo skače po razredu, zbode zdaj peč, zdaj

klop, pa tablo in gobo. Goba je ob njegovem zbadljanju padla v vodo in pravkar se otreša posledic neprostovoljne kopeli.

Najživahnejše so klopi; kar vseprek klepetajo in prevpijejo vse svoje razredne tovariše; celo stole, ki jih je najvoč. Pravkar ima besedo tista klop pri oknu. Na njej najdeš obrazec za fiziko in geometrijo, računc, formule spojina, datume, vse polno raznih črt, priimkov in imen, likovne stvaritve, katerih avtor je verjetno navdušen pristaš Picassoja, in še polno drugih znakov, s katerih pomočjo potem, ko ugotoviš, h kateremu predmetu spadajo, zveš, s kakšnimi darovi je narava premalo ali preveč ob-

darila ustvaritelje na klopi. V polici pod klopjo, ki je namenjena torbam, pa bi našli suh kruh, čisto v kotu gnilo jabolko, suh obrezek in od marmelade, ki se je po malici znašla v klopi, umazan zvezek in še marsikaj zanimivega. Spomnili bi se, kolikokrat je klop marsikomu pomagala pri izpraševanju, ko je držal odprto knjigo pod klopjo, ali pa pri tihih vajah, mogoče celo pri šolski nalogi.

Toda klopi so utrujene. Tu di drugi predmeti v razredu so se že umirili in utihnil.

Na vasi je pravkar zapel petelin.

Majda Umnik, 7. a razred osnovne šole Senčur

Divja mačka in jerebica

(Afriška bajka)

DIVJI MACKI se je zahotelo, da bi pojedla jerebico. Sla je k nji in se ji pričela sladkati. Zelo lepo sta se razumeli. Razumljivo je, da divja mačka ni po kazala svojih ostrih zob.

Prišla je tudi drugič in rekla:

— Tako se ljubimo, da mi svobodno lahko položiš glavo v usta.

Jerebica je poslušala mačka in dala svojo glavico v mačja usta. In zgodilo se je čudo: mačka je sedela mirno in jerebici ni napravila ničesar.

Od tedaj je tudi jerebica imenovala mačko prijateljico in pogosto dajala glavo v njena usta. In to vse do tedaj...

Nekoč je mačka stisnila zobe, odgriznila glavo jerebici in jo s slastjo pojedla.

VERJETNO NI NOBENA druga filmska zvezda da slišala od producentov, režiserjev in kritikov toliko nelaskavih imen kot Katharine Hepburn. In vendar se ta na pogled nič kaj prijetna igravka, ta Andersenov »grdi raček« v družini hollywoodskih zvezd s svojim izrednim igralskim darom vedno, ko zakorači na filmsko platno, prelevi v resničnega laboda, ki s popolnostjo oblike svojega igravskega izraza priklene nase pogled vseh gledavcev. Prav zato in pa zaradi enake igravske slave, ki jo uživa v gledališču, ki mu posveča drugo polovico svoje umetniške ustvarjalnosti, je Katharine Hepburn tudi uspelo, da se je uveljavila v ameriškem filmu in si z (razmeroma majhno) vrsto vlog v tridesetih letih zagotovila v njem trajno mesto.

BOGATA ČUSTVA ZA »MRŠAVO« ZUNANJOST

Časopis »The Times« je ugotovil, da je že na tej začetni stopnji svoje igravske kariere Katharine

Filmski portret igravke Katharine Hepburn

Nazadnje je Katharine Hepburn zaigrala med dva sinova razpeto neprilagojeno mater, ki se vda alkoholu v filmu Sidneya Lumeta »Dolgega dneva potovanja v noč« in s svojimi tremi soigralci dobila kolektivno nagrado v Cannesu

Grdi raček

FANTOVSKA MLADOST

Katharine Hepburn se je rodila leta 1909 v Connecticutu in preživela ne navadno mladost. Kot dekletce se je rada oblačila in obnašala čisto po fantovsko, skoraj po moško strastno navduševala za plavanje, jahanje in golf. Ob teh »moških« potezah njenega značaja ni čudno, da je v gledališču prodrla prav z vlogo amazonske kraljice v »Možu bojevnice«.

Ko se je v čudaški obleki pojavila v Hollywoodu in začela vsem in vsakomur ostro in odločno pravit svoje mnenje o vsaki stvari, si je že tačela ustvarjati okoli sebe vzdušje sovražne nerazpoloženosti. Le redki so za njenimi čudaškimi navadamj in

odločnimi mnenji spoznali veliko inteligenco, svobodnost, poštenost in izreden igravski talent — in postali njeni prijatelji. Med njimi je bil režiser George Cukor, ki je zrežiral njen prvi film »Ločitvena listina« (1932) in se kasneje še velikokrat srečal z njo. Po uspehu v tem filmu je Hepburn posnela naslednje leto kar tri filme, med njimi »Jutranjo glorio«, za katero je dobila Oscarja, nato pa do leta 1938 še sedem filmov. Iz tega prvega obdobja velja omeniti razen Cukorjevih »Malih žensk« (1933) in »Počitnice« (1938) ter Fordove »Marije Stuart« (1936) predvsem »Vzgojo otroka« (1938) Howarda Hawksa, za katero je slavni komik Harold Lloyd baje dejal, da je najbolje grajena komedija, kar jih je videl.

Hepburn »združevala duševno okretost s telesno okornostjo«. Dejansko se je morala Hepburn vse od začetka opreti izključno na svoje igravske in umske (mimogrede — je doktor psihologije!) sposobnosti, da bi pridobila občinstvo. Zakaj njeni rusi lasje, njena usta z naprej potisnjenimi zobmi, njene ostro štrleče ličnice in njena suhotna in ploska postava sami po sebi gledavca prej odbijejo, kot pa pritegnejo. Toda: Hepburn združuje v sebi tudi tisto, kar so imenovali »skoraj bolešno prekipavočje čar«, z izredno sposobnostjo pričarati za svojo »mršavo« zunanost slutnjo bogate in prekipavočje čustvenosti. Prav to ji je mnogo pripomoglo k igravskemu uspehu.

Ze omenjeno nerazpoloženeje do Katharine Hepburn med njenimi stanovskimi tovariši je leta 1938 prekipelo do izbruha skupine lastnikov kinematografov, ki jo je imenovala »komercialni strup«. Katharine je to »nevihtospet prevedrila v gledališču in doživela prav izreden uspeh s komedijo »Filadelfijska zgodba«. Z istim delom (v Cukorjevi režiji, 1941) se je nato tudi vrnila v film in v vlogi, ki je bila kot napisana zanjo, pokazala izreden komedijski talent, ki ni bil nagrajen z Oscarjem samo zaradi sovražnosti njenih filmskih kolegov.

V »Ženi leta« (1941) Georgea Stevensa se je Katharine

prvič srečala s Spencerjem Tracyjem in ta zanimivi in igravsko izredni par je nato še sedemkrat uspešno nastopil v ubranem duetu, v katerem pa sta si večkrat bila v laseh kot ne. Večina je bila komedij, omeniti pa moramo predvsem Caprino »Zvezno državo« (1948) ter Cukorjevo »Varuh ognja« (1943), »Adamovo rebro« (1949) in »Pat in Mike« (1952).

ZADUŠENA ČUSTVA

Vendar pa te komedije niso dajale Katharine Hepburn vse možnosti, da bi do konca razvila svoje igravske sposobnosti. Zato je bila zanjo še toliko pomembnejša — pomembna do stopnje prelomnice v njeni filmski karieri — vloga ob Humphreyju Bogartu v Hustonovi »Afriški kraljici« (1951). V tem filmu je med donkihotskim spustom po vzhodnoafriški reki v družbi čudaškega kapitana razmajane ladjice — Bogarta (razmerje med njima je eno najzanimivejših, kar jih je dal Hollywood; naprej vljudno

tovarištvo, nato dvoboj in kročno ljubezen!) Katharine ustvarila malone vsa razpoložena in dosegla vse tančine, ki jih je igralka sploh zmožna. Vloga v »Afriški kraljici« je tudi idealno ustrezala značaju Katharine Hepburn, saj je to v svojem bistvu ženska zadušnih čustev.

Najprikupnejša izmed vseh njenih vlog v zadnjem desetletju pa je njena »stara devica«, ki doživi v Benetkah neizpeto ljubezen z Rossanom Brazzajem — v Davida Leana filmu »Počitnice v Benetkah« (1955). Besede njegovega ljubimca: »Ti zbihaš šale, toda zdj se mi, da v srcu joče«, pa bi lahko zapisali malone ob vseh njenih komedijskih vlogah.

V »Vremenarju« (1956) Josephina Anthonyja (z Burtom Lanchestrom) je Katharine spet zaigrala staro devico in spet, kot tolikokrat zadnja leta, je to (značilno!) ženska z manjvrednostnim kompleksom zaradi svoje zunanosti (»grda sem kot star čevljev«). V svojih naslednjih dveh filmih pa je Hepburn upodobila dve psihološko še zapletenejši ženi na robu duševnega in moralnega propada. To sta mati, ki je zaljubljena v svojega homoseksualnega sina in je obenem njegova zvodnica v Mankiewiczovem filmu »Nenadoma lansko poletje« (1970, po T. Williamsu) — in mati med dvema sinovoma, ki se vda alkoholu v Sidneya Lumeta »Dolgega dneva potovanja v noč« (1962).

V obeh teh filmih je Katharine Hepburn, ki si vse od leta 1940 skrbno izbira vloge, še naprej razvila svojo veliko izrazno moč in tako objublja filmsko zgodovino obogatiti še z marsikatero zanimivo igravsko stvaritvijo.

Dušan Ogrizek

»SKRIVNOSTNI DRUZABNIK« režiserja Basila Deardena je ena boljših angleških kriminalk. Sijajna zgradba, dobra karakterizacija in tudi nekonvencionalna izpeljava so odlike tega zanimivega filma, v katerem igra Stuart Granger in Haya Harareet.

»OBOROŽENI ROP« je angleška kavbojka, postavljena v širne živinorejske ravnice Avstralije — rop živine, dva brata se zaljubita v dve sestri in srečen konec. Film je zrežiral Jack Lee, igrajo pa Peter Finch, Ronald Lewis in Maureen Swenson.

RADIJSKI

SPORED

OD 26. OKTOBRA DO 1. NOVEMBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.05., 5.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA

- 8.05 Vedre melodije za konec tedna
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Iz albuma skladb za otroke
- 9.45 Solistična zabavna glasba
- 10.15 Dvajset minut z malimi narodno-zabavnimi ansambli
- 10.35 Pesmi raznih narodov
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Veseli plansarji s pevcema Silvo Vetrin in Lovrom Reškorn
- 12.40 Lepe melodije igra zabavni orkester Geeff Love
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Amaterji pred našim mikrofonom
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
- 18.00 Aktualnosti doma in
- 18.10 Portreti velikih pevcev v svetu
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 »Bankovec za dvajset minut« — prenos javne oddaje
- 22.10 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Prijeten konec tedna

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Iz opernega sveta
- 20.15 Četrto ure z ansamblom Bluebird
- 20.45 Koncert flavtista Borisa Campe
- 21.45 Jazz do 22.00
- 22.10 Zaprlešite z nami

NEDELJA

- 6.30 Napotki za turiste
- 7.40 Pogovor s poslušavci
- 8.00 »Veseli tobogan«
- 9.05 Naši poslušavci čestitajo
- in pozdravljajo — I.

- 10.00 Se pomnite, tovariši...
- 10.30 Matinejski koncert Pihalne godbe LM prenos iz Kranja
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Solistični instrumenti zabavne glasbe
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 13.10 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Koncert pri vas doma
- 14.10 Nekaj melodij — nekaj ritmov
- 15.15 Plesni ritmi s koncertnih odrov
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Naš glasbeni avtomat
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 17.15 Radijska igra
- 18.15 Glasba iz znamenitih oper
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Izberite svojo popevko
- 21.00 Njihova velika prijateljstva
- 22.10 Zaprlešite z nami
- 23.05 Iz violinske glasbe
- 23.30 Komornoansambelska glasba iz Vzhodne Nemčije

DRUGI PROGRAM

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Slavni pevci v priljubljenih operah
- 14.00 Veliki zabavni orkestri
- 14.25 Med klavirskim deli Franza Liszta
- 15.15 Izbrali smo za vas
- 19.05 Simfonija v g-molu
- 19.40 Plesni orkester Kurt Edelhagen
- 20.15 Brez vrnitve — ciklus pesmi
- 20.45 Glasba 16. stoletja na starih instrumentih
- 20.52 Koncert št. 3
- 21.00 V nedeljo zvečer
- 22.10 Iz partitur jugoslovanskih skladateljev

PONEDELJEK

- 8.00 Dva domača in dva tuja izvajavca
- 8.35 Poje vam Slovenski vokalni oktet
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Sestanek z orkestrom Ray Martin

- 10.15 Odlomek 2. dejanja opere »Carmen«
- 10.35 Naš podlistek
- 10.55 Glasbeni intermezzo
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Radijska kmečka univerza
- 12.45 Vokalni narodno-zabavni ansambli
- 12.40 Lepe melodije igra Zabavni orkester RTV Ljubljana
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.45 Vsak dan za vas
- 17.05 Glasbena križanka
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Z melodijami po severnih deželah
- 18.45 Peta sodobna medicina
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana
- 22.10 Zabavni mozaik
- 23.05 Plesna glasba

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Začetni tečaj angleščine
- 19.20 Operni ansambli starega in novega sveta
- 20.10 Zvočni portret ansambla Mojmira Sepeta
- 20.45 Malenkosti za klavir
- 21.00 Za oddih in razvedrilo
- 21.30 Humoreska

TOREK

- 8.05 Domače viže in napevi
- 8.35 Zabavni zbori in zabavni orkestri z zbori
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Uvertura, medigra in drugi odlomki
- 10.15 Pisana paleta
- 10.40 Dvajset minut stare glasbe z domačimi vokalnimi ter instrumentalnimi solisti
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Beneški fantje s pevci
- 12.40 Lepe melodije
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Herber von Karajan za dirigentskim pultom
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Narodne pesmi iz Gorenjskega kota
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Instrumentalni solisti zabavne glasbe
- 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana
- 18.45 Na mednarodnih križpotjih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Poje Komorni zbor RTV Beograd
- 20.20 Radijska igra
- 21.00 Serenadni večer
- 22.10 Glasbeni intermezzo
- 22.15 Skupni program JRT
- 23.05 Nočni koncert

- DRUGI PROGRAM
- 19.05 Tečaj makedonskega jezika
- 19.20 Majhni zabavni ansambli
- 19.35 Veliki violinisti
- 20.00 Po svetu jazza
- 21.17 Veseli mozaik

SREDA

- 8.05 Jutranji divertimento
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
- 9.25 Glasba ob delu
- 10.15 Narodna glasba iz dežele tisočih jezer
- 10.45 Clovek in zdravje
- 10.55 Glasbeni intermezzo
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Petnajst minut z domačimi instrumentalnimi ansambli
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Od solistov do orkestra
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Znane in priljubljene
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Dvajset minut s Komornim zborom RTV Ljubljana
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Friderik Chopin — skladatelj
- 17.35 Iz fonoteke radia Koper
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Portreti partizanskih skladateljev
- 18.25 Simfonija v c-molu
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 David Ojstrah igra Brahmsa
- 20.40 Drugi kraji — druge melodije
- 21.05 Skupni program JRT
- 22.10 Glasbeni intermezzo
- 22.15 Skupni program JRT
- 23.05 Izložba plošč

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj ruskega jezika
- 19.20 Glasbena pravilica za velike in male
- 19.47 Veliki in majhni instrumentalni zabavni orkestri
- 20.10 Prva harfa sveta
- 20.45 Simfonični orkester RTV Ljubljana
- 20.55 Mednarodna radijska in televizijska univerza
- 21.10 Moderni plesni ritmi

ČETRTEK

- 8.05 Iz znamenitih oper in baletov
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Slovenski pevci, ansambli in orkestri zabavne glasbe
- 10.15 Igra radijski orkester vzhodnonemškega radia
- 10.30 Pet minut za novo pesmico
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Radijska kmečka univerza
- 12.40 Domače melodije za prijetno opoldne

- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo

- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 17.15 Turistična oddaja
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Od jutra do noči na Floridji
- 18.45 Kulturna kronika
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Lahka glasba
- 21.00 Literarni večer
- 21.40 Suita v starem slogu
- 22.10 Glasbeni intermezzo
- 22.15 Skupni program JRT
- 23.05 Zabavni vokalni ansambli
- 23.20 Skupni program JRT

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Nadaljevalni tečaj angleščine
- 19.20 Igor Stučec, obraz iz mlade generacije slovenskih skladateljev
- 19.40 Orkestralna zabavna glasba
- 20.04 Zaključni prizor iz opere »Valkira«
- 20.45 Dva portreta za violino in orkester
- 21.00 Melodije po pošti

PETEK

- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.35 Pojo vam mladinski zbori
- 9.05 »Grob v žitu...«
- 10.00 Umirjeni slovenski narodni motivi
- 10.30 »So že rožce v hartelnu žavovale« — literarna oddaja
- 11.30 Listi iz slovenske glasbe
- 12.05 Slovo na opernem odru
- 13.30 Odlomki iz simfoničnih in komornih del
- 14.30 Zalne svečanosti v Sloveniji
- 14.50 Komorni intermezzo
- 15.15 Zvočna paleta
- 16.10 Simfonija št. 3
- 17.05 Lepe melodije
- 17.30 Jugoslovanski skladatelji komponirajo
- 18.00 Nismo jih pozabili
- 18.15 Stiri pesmi Franza Liszta
- 19.05 Zabavna glasba
- 20.00 Revijska glasba
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.50 Mandoline in godala
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.10 Zveneče kaskade
- 23.05 Nočni akordi

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Iz vokalnih del Alojza Srebotnjaka
- 19.31 Godala v ritmu
- 20.00 Johann Sebastian Bach
- 20.15 Četrto ure iz studia 13
- 20.45 Srečanje s tenor saksafonistom Georgie Auldrom
- 20.55 Simfonija v c-molu

Kranj »CENTER«

26. oktobra — jugoslovanski CS film DESANT NA DRVAR ob 16., 18. in 20. uri, premiera angl. barv. filma OBOROZENI ROP ob 22. uri
27. oktobra — ameriški VV film TAJNI DRUZABNIK ob 14. uri, jugoslovanski CS film DESANT NA DRVAR ob 16., 18. in 20. uri
28. oktobra — ameriški VV film TAJNI DRUZABNIK ob 16., 18. in 20. uri
29. oktobra — ameriški VV film TAJNI DRUZABNIK ob 16., 18. in 20. uri
30. oktobra — ameriški VV film TAJNI DRUZABNIK ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIC«

26. oktobra — franc. barv. CS film PREGANJANA LJUBI BEZEN ob 16. uri, španski barvni. film PRODAJALKA VIJOLIC ob 18. uri, premiera amer. VV filma TAJNI DRUZABNIK ob 22. uri
27. oktobra — angl. barvni film OBOROZENI ROP ob 13. uri, franc. barvni CS film PREGANJANA LJUBEZEN ob 15., 17. in 19. uri, amer. VV film TAJNI DRUZABNIK ob 21. uri
28. oktobra — franc. VV film NE POKOPIVA SE V NEDELJO ob 16. in 20. uri španski barv. film PRODAJALKA VIJOLIC ob 18. uri
29. oktobra CS film TROJANSKA HELENA ob 16., 18. in 20. uri
30. oktobra — amer. barvni DAVY CROCKETT ob 16. in 18. uri, angleški barvni film OBOROZENI ROP ob 20. uri

Cerkije »KRAVEEC«

26. oktobra — amer. barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 19.30
27. oktobra — amer. barvni CS film SEDMO SIMBADOVO POTOVANJE ob 15. in 17. uri
Naklo
27. oktobra — nemški barv. INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

26. do 28. oktobra — amer. CS film LJUBITE BRAHMSA
29. do 30. oktobra — italijanski film GARSONJERA

Jesenice »PLAVZ«

26. do 27. oktobra — italijanski film GARSONJERA
28. do 29. oktobra — amer. CS film LJUBITE BRAHMSA
31. do 1. novembra — angleški film TIGROV ZALIV

Zirovnica

26. oktobra — angleški film KROG ZAVAJANJA
27. oktobra — nemško jugoslovanski film TAJNE ORIENTA — II. del
30. oktobra — ameriški CS film LJUBITE BRAHMSA

Dovje — Mojstrana

26. oktobra — nemško jugoslovanski film TAJNE ORIENTA — II. del
27. oktobra — angleški film KROG ZAVAJANJA
31. oktobra — ameriški CS film LJUBITE BRAHMSA

Koroška Bela

26. oktobra — angleški film TIGROV ZALIV
27. oktobra — nemški film NE POSILJAJ ZENE V ITALIJO
28. oktobra — italijanski film GARSONJERA

Kranjska gora

26. oktobra — nemški film NE POSILJAJ ZENE V ITALIJO
27. oktobra — ameriški film TIGROV ZALIV
31. oktobra — italijanski film GARSONJERA

Ljubno

26. oktobra — mehiški barvni film PESEM UPORNIKOV ob 19.30
27. oktobra — mehiški barvni film PESEM UPORNIKOV ob 16. uri

Kropa

26. oktobra francoski film RDECELASA JULIJA ob 20. uri
27. oktobra franc. barv. CS film GRBAVI VITEZ ob 15. in 19.30
31. oktobra — jugoslovanski film PUSTOLOVEC PRED VRATI ob 19.30

Radovljica

26. oktobra — italijanski barvni CS film DRAKUT MASCEVALEC ob 18. uri
26. oktobra — madžarski barv. film SONCE NA LEDU ob 20. uri
27. oktobra — italijanski barvni CS film DRAKUT MASCEVALEC ob 16. in 20. uri
27. oktobra — madžarski barvni film SONCE NA LEDU ob 18. in 10. uri dopoldne
29. oktobra — italijanski film AVANTURA ob 20. uri
30. oktobra — italijanski film AVANTURA ob 17.30 in 20. uri
31. oktobra — nemški barv. film JAZ NISEM CASANOVA ob 20. uri
1. novembra — angleški barvni film USODNA CI-GANKA ob 18. in 20. uri

Športne prireditve

• NOGOMET

KRANJ — V enajstem kolu slovenske nogometne lige se bosta na novem stadionu v Kranju pomerili moštvi Sobote in domačega Triglava. Pričetek tekme bo ob 14.45. Predtekma mladincev istih klubov bo ob 13.15.

Jutri bodo na sporedu srečanja osmega kola gorenjske nogometne lige, in sicer bodo med seboj igrali **Zelezniki**: Mladost ob 15.15, **Tržič**: Bled ob 15. uri, **Lesce**: Triglav B, **Jesenice**: Naklo ob 15. uri in **Ihan**: Svoboda ob 10. uri. — V okviru občinske pionirske lige se bosta ob 9.30 v Trbojah srečali moštvi Trboj in Naklega.

• NAMIZNI TENIS

KRANJ — Danes ob 8. uri se bo v dvorani Delavskega doma pričel zvezni pozivni turnir najboljših namiznoteniških igralcev in igravk. Tekmovanje bo trajalo do do 21.30, nadaljevalo pa se bo jutri od 8. do 17. ure.

• ROKOMET

V predzadnjem kolu republiške lige vsa tri gorenjska moštva gostujejo. Moštvo Kranja gostuje v Trboviah pri Rudarju, Tržič pa v Ljubljani pri Krjimu. Ženska vrsta Kranja bo igrala v Črnomlju proti tamkajšnji ekipi.

V predzadnjem kolu ljubljanske conske lige bo na sporedu gorenjski derbi med **Dupljami in Savo**. Tekma bo ob 10. uri v Dupljah.

V osmem kolu gorenjske lige so na sporedu naslednja srečanja — **Savica**: Kranj B ob 10. uri, **Selca**: Krtič ob 9.30, **Storžič**: Radovljica ob 9. uri, **Duplje B**: Zabrnica ob 9. uri, medtem ko sta moštvi **Krvavca** in **Tržiča B** prosti.

• ATLETIKA

KRANJ — Jutri ob 9. uri se bo na novem kranjskem stadionu pričelo gorenjsko atletsko prvenstvo. Start tekmovalcev v dolgi hoji bo ob 7.30.

• INVALIDSKI SPORT

TRŽIČ — Jutri ob 8. uri se bo v telovadnici v Tržiču pričelo republiško prvenstvo invalidov v sedehi odbojki.

gledališče

PREŠERNOVO, GLEDALIŠČE V KRANJU

NEDELJA, 27. oktobra
Ob 10. uri »URA PRAVLJIC« — druel program, ob 16. uri za **IZVEN** Tirso de Moline: **DON GIL V ZELENIH HLACAH**

PONEDELJEK, 28. oktobra
Ob 16. uri red **DIJASKI I** Ekonomska srednja šola in Staneta Zagaria Shakespeare: **DVANAJSTA NOC**, ob 19.30 za red **TEKSTILINDUS** — **SAVA B** — gostuje Mestno gledališče ljubljansko

TOREK, 29. oktobra
Ob 19.30 za red **KOLEKTIVI** — Shakespeare: **DVANAJSTA NOC** — gostuje Mestno gledališče ljubljansko

TELEVIZIJA

SOBOTA — 26. oktobra

RTV Beograd
18.00 Poročila
RTV Zagreb
18.05 »Zavezniki« — TV igra za mladino RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
19.20 S kamero po svetu
19.45 Kaj bo prihodnji teden na sporedu JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.30 Propagandna oddaja
20.45 Preprih — humoristični program
RTV Ljubljana
21.45 Zgodba iz serije dr. Kildare
22.55 Poročila

NEDELJA — 27. oktobra

RTV Beograd
11.00 Kmetijski nasveti
RTV Ljubljana
11.30 Mamin rojstni dan —

oddaja za otroke
Evrovizija
13.50 Nogometna tekma Madžarska: Avstrija
RTV Ljubljana
18.45 Sportna poročila
18.55 Dysnejev svet
RTV Beograd
19.45 Industrijska proizvodnja v porušenem Skopju JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.45 Kapo — celovečerni film
22.15 Poročila

PONEDELJEK — 28. oktobra

RTV Ljubljana
10.40 Šolska ura
15.20 Ponovitev šolske ure
17.30 Angleščina na TV
RTV Zagreb
18.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
18.35 Peter na lunj — lutkovna igra
19.00 TV obzornik JTV
19.30 Tedenski športni pregled

20.00 TV dnevnik
20.30 »Lazar s pod Klanca« — priredba komedije
22.30 Poročila

TOREK — 29. oktobra

NI SPOREDA!

SREDA — 30. oktobra

RTV Ljubljana
17.30 Ruščina na TV
18.00 Poročila
18.05 Mošnja zlatnikov za našlešo igračko — slikanica
RTV Beograd
18.20 Na črko, na črko... — oddaja za otroke
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik in kulturna panorama
19.30 Ekspedicija JTV
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Propagandna oddaja
20.45 Ali poznate Duda Skanka
21.15 »Ljubljana« — dokumentarni film
21.30 Poročila

ČETRTEK — 31. oktobra

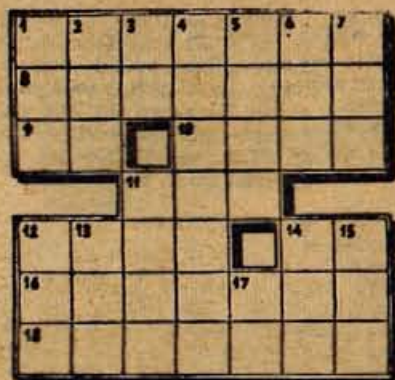
RTV Ljubljana
10.00 TV v šoli
17.30 Angleščina na TV
RTV Zagreb
18.00 Poročila
18.05 Mendov spored
RTV Ljubljana
19.00 TV obzornik
RTV Beograd
19.30 Narodne pesmi in ples JTV
20.00 TV dnevnik
20.30 Visočka kronika — drama
RTV Ljubljana
22.00 Poročila

PETEK — 1. novembra

RTV Ljubljana
18.30 Daniel — češki kratki film
19.00 TV obzornik
19.30 Odsevi galantnega obdobja — glasba JTV
20.00 TV dnevnik
20.30 Propagandna oddaja
20.45 Ekran na ekranu
RTV Zagreb
RTV Ljubljana
21.45 Slovenski pesniki — Srečko Kosovel
22.15 Poročila

Križanka št. 39

BOLAN MOŽ

— Ne vem, kaj naj napravim, noče ničesar jesti?

Vodoravno: 1. večji kraj pri Kranju, 8. kemijska prčina, 9. egipčansko božanstvo, 10. unesek, obraba, 11. velika rečna in morska riba, 12. bolezen na žitu, 14. avtomobilska oznaka Dubrovnika, 16. mnogokotnik, 18. dogovor, priredba.

Navpično: 1. nočno zabavišče, 2. števniki, 3. avtomob. oznaka Splita, 4. strup v tobaku, 5. vrhovni cerkveni poglavar muslimanov, 6. kraj na Notranjskem, 7. češka pritrdilnica, 11. vasi, 12. znano kopališče v Belgiji, 13. neumen, 14. domačija, 15. reka v Bosni, 17. avtomobilska oznaka Goražda.

Rešitev križanke št. 38

Vodoravno: 1. celibat, 7. Eboli, 8. loto, 9. SB, 10. ilovica, 12. bi, 13. ick, 14. scena, 15. tobakar.

PRI ZDRAVNIKU

— Morate mi točno povedati, kje vas boli?

NOVO ZOBOVJE

— Res je, zobovje se vam je malo povečalo, toda sčasoma se bo tudi obrabilo.

HOROSKOP

Velja od 12. do 19. oktobra

OVEN (21. 3.—20. 4.)

Ce se spomniš izkušenj v minulem mesecu, bo odločitev lažja kot sicer. Dobro pa poglej, česa se s podpisom obvezuješ. V ceskem prometu malce več previdnosti.

BIK (21. 4.—20. 5.)

Ne odlašaj z važnimi odločitvami, zakaj pozneje noben izgovor ne bo več zalegel, niti opravičilo, pa če ga bo napisala še tako vplivna oseba. Iskren razgovor z ljubljeno osebo odstrani nekatera nesoglasja. Zadržanost v finančnih zadevah.

DVOJKA (21. 5.—20. 6.)

Sumničenje bo prej ko slej škodovalo v odnosih z drago osebo. Glede očitkov velja enako, vendar s poudarkom; več razumevanja in potrpljenja. Vse o pravem času; do zime se bo vse uredilo v tvoj prid — to pa ni daleč.

RAK (21. 6.—22. 7.)

Zadeva, ki ti je povzročila nemalo skrbi, bo urejena prej, kot je bilo predvideno. V sporu z drago osebo je treba biti popustljiv, zakaj nekaj krivde je tudi zaradi nepremišljenosti in trmoglavosti. Nekomu dolguješ pismen odgovor.

LEV (23. 7.—22. 8.)

Sleheri dan v tem tednu izkoristi tako, kakor da bi bil najvažnejši dan tvojega življenja. Uspeh ne bo izostal. V četrtek boš žrtev naivnosti.

DEVICA (23. 8.—22. 9.)

Ne nasedi govoricam, ki te hočejo spraviti v slabo voljo in onemogočiti načrte. Naglica ni priporočljiva v nobenem pogledu. Počasi vse pride.

TEHTNICA (23. 9.—22. 10.)

Nekdo pričakuje pomoči in uresničitev obljub danih v gostilni. On ni pozabil, zato se ne delaj nevednega, ker ti bo bolj v škodo kot v korist.

SKORPIJON (23. 10.—22. 11.)

Cimprej si privošči nekaj dni počitka, zakaj teden bo precej naporen tako doma, v službi in na terenu. Ponovno srečanje z osebo, ki ti je ranila čustva, naj te ne pripelje do štetja izpraznjenih kozarcev. Trezno preišluj!

STRELEC (23. 11.—22. 12.)

Lepi obeti v poslovnih zadevah. V obrekovalni kampanji, naperjeni proti tebi, ohrani mirno kri. To bo najboljša strateška poteza. Izlet in pismo.

KOZOROG (23. 12.—20. 1.)

Teden začneš s pustolovskimi pobudami in z nevarnostjo, da se z neprevidnimi izjavami zapleteš v težaven položaj. Brž si preskrbi potrebne dokaze in priče. Ne dvomi v nezvestobo drage osebe in je ne obtožuj.

VODNAR (21. 1.—19. 2.)

Poklicni uspeh še ni poraz, kontroliraj, kaj je bilo v zadevi narobe. V igri za denar ne poskušaj sreče. Več ljubeznivosti v družini!

RIBI (20. 2.—20. 3.)

Zanimive novice, uspehi na poslovnem področju — vse to bo povzročilo, da se malce zakrokaš. Ne polagaj vsake besede na tehtnico! V ljubezni ni preveč rožnato po tvoji krivdi.

Lajoš Kahoca, direktor tovarne obutve »Dober čevljar«, se je pogovarjal z glavnim knjigovodjem.

— Zdi se mi, da smo preveč nazadnjaški. Delamo in delamo in vsak dan gre na trg toliko in toliko obutve, mi pa pri vsem tem

»Vprašajmo ljudi in povedali nam bodo.«

»Samo — kako?«

»V čevlje bomo vtaknili liste z vprašanji in po odgovorih bomo izvedeli za njihove želje.«

In že naslednji dan so bili v prometu čevlji, ki so imeli vpra-

nje so morali pomagati pri pregledu odgovorov. Proizvodnjo so morali za nekaj časa ukiniti. Čez eno leto je vodstvo tovarne seznanilo javnost z rezultati.

Potrošniki so imeli zelo različne želje. Nekateri so kritizirali tovarno, češ da so preveč konservativni. Zahtevali so, naj proizvajajo čevlje, ki bi se lahko nosili na obe strani; drugi želijo, da bi imeli čevlji poseben mehanizem, da se ne bi toliko mučili pri obujanju. Prišli so celo do idej, da bi morali imeti vgrajeno gretje. Ljubitelji narave so z geslom: »Nazaj k prirodi!« zahtevali, da ukinejo proizvodnjo čevljev. Nekateri so dali izvrsten predlog, da bi namesto vprašanj postavili v vsak čevljar nekaj denarja in sodelovanje med proizvajavcem in potrošnikom bi postalo tako najtesnejše.

Tako je podjetje spoznalo okus potrošnikov.

Želje potrošnikov

sploh ne vemo, kaj si želi potrošnik. Vse se razvija, danes ali jutri bomo poleteli na Mars, mi pa smo še vedno pri običajnih čevljih.

— Knjigovodja dolgo razmišlja in nato predlaga direktorju:

žanja: Ali vam ugaja oblika? Hočete, da čevlji škripajo? Kakšna naj bo konic? Kakšni naj bodo čevlji prihodnosti? In kakšne so vaše ostale želje — o čevljih seveda.

Število odgovorov je bilo presenetljivo. Vsi delavci iz proizvod-

OPOZORILO

— Rekla sem ti, da lahko namočiš samo noge